

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 15. kesäkuuta 2015
(OR. en)

9262/15

UEM 197
ECOFIN 403
SOC 365
COMPET 277
ENV 360
EDUC 183
RECH 174
ENER 217
JAI 379
EMPL 238

ILMOITUS

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Kom:n asiak. nro:	8940/15 ECOFIN 356 UEM 158 SOC 323 EMPL 204 COMPET 225 ENV 309 EDUC 150 RECH 138 ENER 174 JAI 323 - COM(2015) 275 final
Asia:	Suositus NEUVOSTON SUOSITUKSEKSI Suomen vuoden 2015 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Suomen vuoden 2015 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakohdassa mainittu, komission ehdotukseen COM(2015) 275 final perustuva, neuvoston eri komiteoiden tarkistama ja hyväksymä ehdotus neuvoston suositukseksi.

NEUVOSTON SUOSITUS,
annettu ... päivänä ...kuuta ...,
Suomen vuoden 2015 kansallisesta uudistusohjelmasta
sekä samassa yhteydessä annettu Suomen vuoden 2015 vakausohjelmaa koskeva neuvoston
lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97¹ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011² ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

¹ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

² EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 26 päivänä maaliskuuta 2010 Euroopan komission ehdotuksen, jolla käynnistetään uusi kasvu- ja työllisyysstrategia, Eurooppa 2020. Strategian lähtökohtana on tehostaa talouspolitiikan koordinoitua, ja siinä keskitytään avainalueisiin, joilla tarvitaan toimia, jotta voidaan parantaa Euroopan mahdollisuuksia vauhdittaa kestävä kasvua ja lisätä kilpailukykyä.
- (2) Neuvosto antoi 13 päivänä heinäkuuta 2010 komission ehdotusten pohjalta suosituksen jäsenvaltioiden ja unionin talouspolitiikan laajoista suuntaviivoista (2010–2014) ja hyväksyi 21 päivänä lokakuuta 2010 päätöksen jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista³. Yhdessä nämä muodostavat ns. yhdenmetyt suuntaviivat, jotka jäsenvaltioita on kehoitettu ottamaan huomioon kansallisessa talous- ja työllisyyspolitiikassaan.
- (3) Neuvosto antoi 8 päivänä heinäkuuta 2014 suosituksen⁴ Suomen vuoden 2014 kansallisesta uudistusohjelmasta ja lausunnon Suomen vuoden 2014 tarkistetusta vakausohjelmasta. Komissio esitti 28 päivänä marraskuuta 2014 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 473/2013⁵ mukaisesti lausuntonsa Suomen alustavasta talousarviosuunnitelmasta vuodeksi 2015.

³ Pidetty voimassa jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista 6 päivänä toukokuuta 2014 annetulla neuvoston päätöksellä 2014/322/EU (EUVL L 165, 4.6.2014, s. 49).

⁴ Neuvoston suositus, annettu 8 päivänä heinäkuuta 2014, Suomen vuoden 2014 kansallisesta uudistusohjelmasta ja samassa yhteydessä annettu neuvoston lausunto Suomen vuoden 2014 vakausohjelmasta (EUVL C 247, 29.7.2014, s. 127).

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 473/2013, annettu 21 päivänä toukokuuta 2013, alustavien talousarviosuunnitelmien seuranta ja arviointia sekä euroalueen jäsenvaltioiden liiallisen alijäämän tilanteen korjaamisen varmistamista koskevista yhteisistä säännöksistä (EUVL L 140, 27.5.2013, s. 11).

- (4) Komissio hyväksyi 28 päivänä marraskuuta 2014 vuotuisen kasvuselvityksen, mikä aloitti vuoden 2015 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Komissio hyväksyi samana päivänä asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella myös varoituskon mekanismeja koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Suomi kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joista laadittaisiin perusteellinen tarkastelu.
- (5) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 18 päivänä joulukuuta 2014 investointien edistämisen, rakenneuudistusten tehostamisen ja julkisen talouden vastuullisen ja kasvua edistävän vakauttamisen painopisteet.
- (6) Komissio julkaisi 26 päivänä helmikuuta 2015 Suomea koskevan vuoden 2015 maaraportin. Siinä arvioitiin Suomen edistymistä 8 päivänä heinäkuuta 2014 hyväksytyjen maakohtaisten suositusten noudattamisessa. Maaraportti sisältää myös asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan nojalla laaditun Suomea koskevan perusteellisen tarkastelun tulokset. Komissio päätelee analyysinsä perusteella, että Suomen makrotaloudessa on epätasapainoja, jotka edellyttävät politiikkatoimia ja seurantaa. On syytä kiinnittää huomiota erityisesti riskeihin, jotka liittyvät heikkoon vientimenestykseen teollisuuden rakenteiden muuttuessa. Vaikka vientimarkkinaosuuksien ja elektroniikkateollisuuden supistuminen on pitkälti päättynyt, investoinnit ovat edelleen vähäisiä ja potentiaalinen kasvu on heikentynyt. Yksityisen sektorin velan kasvu on pysähtynyt eikä näytä aiheuttavan välitöntä huolta, mutta velan suhteellisen suuri määrä edellyttää tiivistä seurantaa.
- (7) Suomi toimitti vuoden 2015 kansallisen uudistusohjelmansa ja vuoden 2015 vakausohjelmansa 2 päivänä huhtikuuta 2015. Ohjelmat on arvioitu samaan aikaan, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon.

- (8) Suomeen sovelletaan vakaus- ja kasvusopimuksen ennalta ehkäisevää osiota. Julkisen talouden alijäämä kasvoi vuonna 2014 3,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja näin ylitti suhteessa BKT:hen määritellyn 3 prosentin viitearvon. Väistyvän hallituksen toimittamassa vuoden 2015 vakausohjelmassa – joka perustuu olettamukseen, että politiikka ei muutu ja kattaa vuodet 2014–2019 – alijäämän ennustetaan vuonna 2015 edelleen kasvavan 3,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen ennen kuin se vähitellen supistuu 3,1 prosenttiin vuonna 2017 ja edelleen 2,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2019. Vuoden 2015 vakausohjelman mukaan julkisen velan odotetaan kasvavan suhteessa BKT:hen ohjelman ennustejaksolla, vuoteen 2019 mennessä 67,8 prosenttiin. Keskipitkän aikavälin tavoitetta, joka on 0,5 prosentin rakenteellinen alijäämä suhteessa BKT:hen, ei saavuteta ohjelmakauden loppuun mennessä. Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on uskottava. Komission kevään 2015 talousennusteen perusteella Suomen julkisen talouden alijäämän ennustetaan vuonna 2015 olevan 3,3 prosenttia ja vuonna 2016 3,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, kun taas velan ennustetaan vuoteen 2016 mennessä kasvavan 64,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Komissio julkaisi 13 päivänä toukokuuta 2015 SEUT-sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan mukaisesti kertomuksen, jossa todetaan, että alijäämä- ja velkakriteerin ei katsota täyttyneen. Uusi hallitus julkaisi kuitenkin 27 päivänä toukokuuta 2015 strategisen ohjelmansa, suunnitellut vakauttamistoimet mukaan luettuina. Jos nämä toimet pannaan kaikilta osin täytäntöön, niiden odotetaan komission arvion mukaan supistavan julkisen talouden alijäämää selvästi alle 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2016. Vuoden 2014 heikentymisen jälkeen on tapahtunut toinen poikkeama ennalta ehkäisevän osion mukaisesti vuonna 2015 edellytetyistä rakenteellisista toimista. Odotettavissa on, että menojen kasvulle asetettu vertailuarvo saavutetaan selvästi vuonna 2015. Siten voi olla vaarana, että keskipitkän aikavälin tavoitteen saavuttamiseksi vuosina 2014–2015 edellytetystä sopeutuksesta poiketaan huomattavasti. Tätä on arvioitava uudelleen jälkikäteen. Ottaen huomioon uuden hallituksen ilmoittamat toimet on olemassa vaara, että vaatimuksesta poiketaan jonkin verran vuonna 2016. Siksi tarvitaan lisätoimenpiteitä edellytettyjen rakenteellisten sopeutusten toteuttamiseksi. Neuvosto katsoo vakausohjelmasta tekemänsä arvioinnin ja komission kevään 2015 talousennusteen sekä uuden hallituksen 27 päivänä toukokuuta 2015 esittämien vakauttamistoimien arvioinnin perusteella olevan vaarana, että Suomi ei noudata vakaus- ja kasvusopimuksen määräyksiä. Suomi on edistynyt jonkin verran hallinnollisten uudistusten toteuttamisessa, mutta julkisen sektorin tehokkuutta voitaisiin edelleen parantaa, erityisesti niillä osa-alueilla, joihin kohdistuu tulevaisuudessa väestön ikääntymisestä aiheutuvia kustannuspaineita.

Työmarkkinaosapuolet pääsivät syksyllä 2014 sopimukseen eläkeuudistuksen sisällöstä, mutta lainsäädäntöä ei ole vielä annettu. Ikääntyneiden työntekijöiden työvoimaosuuden lisääminen on tärkeää julkisen talouden kestävyysvajeen ja lakisääteisen eläkeiän suunnitellun nostamisen kannalta. Työmarkkinoilta poistetaan ennen aikaisesti pääasiassa työkyvyttömyyden vuoksi tai ikääntyneille työttömille tarjolla olevien laajennettujen työttömyysetuuksien turvin. Hallituksen esitys sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen uudistamisesta annettiin eduskunnalle joulukuussa 2014, mutta laajoihin kuntayhtymiin perustuvan hallintomallin ja perustuslain takaaman kuntien itsehallinnon yhteensovittamiseen ei löydetty ratkaisua ennen huhtikuussa 2015 pidettyjä eduskuntavaaleja, joten hallituksen esitys raukesi. Suomen kunnat ovat suhteellisen pieniä, mutta niiden tehtäväkenttä on melko laaja muihin Euroopan maihin verrattuna. Kuntarakenteen uudistus edistyy hieman viivästyneenä, ja kunnat tekevät selvityksiä kuntaliitosten eduista. Vuoden 2015 kansallisen uudistusohjelman mukaan uusi lakiesitys voidaan antaa eduskunnalle vuoden 2016 lopulla.

- (9) On tärkeää, että koko työvoimapotentialiaali on työmarkkinoiden käytössä, kun väestö ikääntyy ja työikäinen väestö vähenee. Suomi on edistynyt tässä jonkin verran ja toteuttanut useita toimenpiteitä, joista voidaan mainita erityisesti ikääntyneisiin kohdennettu palkkatukien uudistaminen ja julkisten työvoimapalveluiden organisoimisen parantaminen. Vuonna 2014 työttömyysaste oli 8,7 prosenttia, ja erityisesti nuorten ja ikääntyneiden työttömyysaste nousee edelleen. Vuoden 2013 maltillinen palkkaratkaisu tukee kustannus- ja vientikilpailukyvyyn palautumista hidastamalla yksikkötyökustannusten kasvua.
- (10) Suomi on edistynyt jonkin verran innovatiivisia tuotteita synnyttävien valmiuksien lisäämisessä. Hallitus toteuttaa periaatepäätöstä valtion tutkimuslaitosten ja tutkimusrahoituksen kokonaisuudistuksesta. Puhtaan teknologian, biotalouden ja digitalisaation kärkihankkeet ovat lupaavia mutta mittakaavaltaan suhteellisen pieniä. Vaikka T&K-panostukset ovat unionin suurimpia, Suomen haasteena on edelleen panostusten muuntaminen menestyviksi vientituotteiksi ja -palveluiksi. Hallitus on pyrkinyt yksinkertaistamaan ja tehostamaan yritystukijärjestelmiä, lisäämään aloittavien yritysten rahoitusta ja edistämään niiden kansainvälistymistä. Tästä huolimatta investoinnit ovat jääneet Suomessa vähäisiksi, viennin vaikeudet ovat jatkuneet ja työllisyys on vähentynyt. Toimia tarvitaan myös kilpailun lisäämiseksi tuote- ja palvelumarkkinoilla, erityisesti vähittäiskauppasektorilla, joka on edelleen hyvin keskittynyt.

- (11) Komissio on eurooppalaisen ohjausjakson osana tehnyt kattavan analyysin Suomen talouspolitiikasta ja julkaissut sen vuoden 2015 maaraportissa. Se on arvioinut myös vakausohjelman ja kansallisen uudistusohjelman sekä jatkotoimenpiteet, joita on toteutettu Suomelle viime vuosina annettujen suositusten noudattamiseksi. Se on ottanut huomioon ei vain niiden merkityksen Suomen finanssipolitiikan sekä sosiaali- ja talouspolitiikan kestävyuden kannalta vaan myös sen, ovatko ne EU:n sääntöjen ja ohjeiden mukaisia, koska unionin yleistä talouden ohjausta on tarpeen vahvistaa antamalla EU:n tason panos tuleviin kansallisiin päätöksiin. Eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä annetut suositukset ilmenevät jäljempänä esitettävistä suosituksista 1–4.
- (12) Neuvosto on tutkinut vakausohjelman tämän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto⁶ ilmenee erityisesti jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1.
- (13) Neuvosto on tutkinut kansallisen uudistusohjelman ja vakausohjelman komission perusteellisen tarkastelun ja tämän arvioinnin perusteella. Asetuksen (EU) N:o 1176/2011 6 artiklan nojalla annetut neuvoston suositukset ilmenevät jäljempänä esitettävistä suosituksista 2 ja 3.
- (14) Komissio on eurooppalaisen ohjausjakson osana analysoinut myös koko euroalueen talouspolitiikkaa. Neuvosto on antanut tämän analyysin perusteella erityisiä suosituksia jäsenvaltioille, joiden rahayksikkö on euro⁷. Koska Suomen rahayksikkö on euro, sen olisi myös varmistettava, että kyseiset suositukset pannaan täytäntöön täysimääräisesti ja oikea-aikaisesti,

⁶ Asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

⁷ EUVL C...

* Lisätään tiedot, jotka koskevat euroalueen suosituksia, asiakirjassa st 9230/15 (ex st 8888/15).

SUOSITTAA, että Suomi toteuttaa vuosina 2015 ja 2016 toimia, joilla se:

1. sopeuttaa julkista taloutta kohti keskipitkän aikavälin julkisen talouden tavoitetta vähintään 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2015 ja 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2016; jatkaa toimia julkisen talouden kestävyysvajeen supistamiseksi ja vahvistaa kasvun edellytyksiä;
2. hyväksyy sovitun eläkeuudistuksen ja poistaa vähitellen varhaisen työmarkkinoilta poistumisen väyliä; huolehtii kuntarakennetta ja sosiaali- ja terveyspalveluita koskevien hallinnollisten uudistusten tuloksellisesta suunnittelusta ja toteutuksesta, jotta julkisten palveluiden tarjonnan tuottavuutta ja kustannustehokkuutta voidaan lisätä samalla varmistaen niiden laatu;
3. parantaa nuorten, ikääntyneiden työntekijöiden ja pitkäaikaistyöttömien työllistettävyyttä keskittyen erityisesti työn kannalta merkityksellisen osaamisen kehittämiseen; edistää tuottavuuden kehitystä noudattavaa palkkakehitystä työmarkkinaosapuolten asemaa täysin kunnioittaen ja kansallisten käytäntöjen mukaisesti;
4. toteuttaa toimenpiteitä vähittäiskauppasektorin avaamiseksi toimivalle kilpailulle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja
